

ΕΛΛΑΔΑ 29/06/2021 16:50

Γιατί τα «ισόβια» δεν είναι ισόβια;

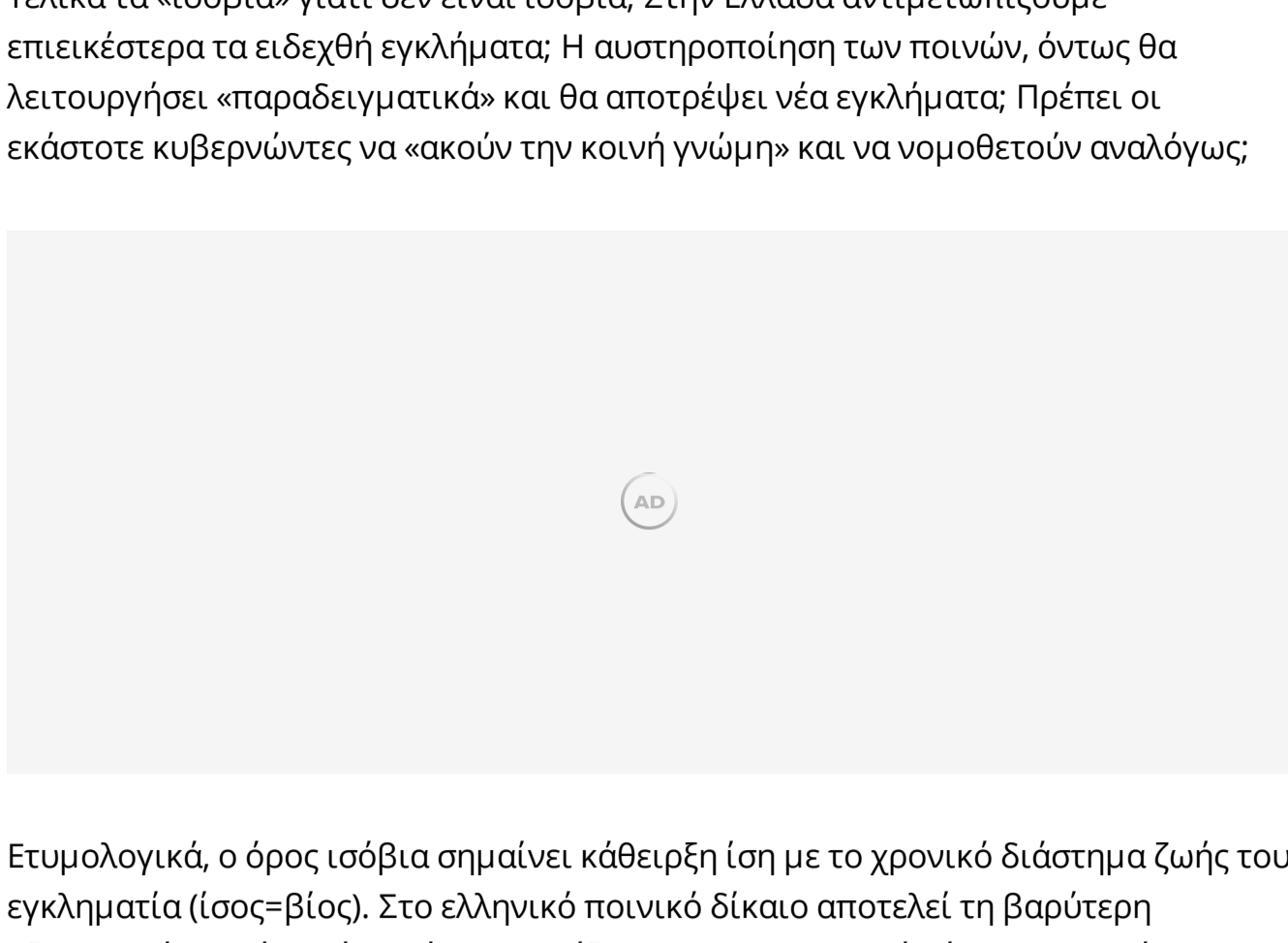
ΑΡΓΥΡΗΣ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ

Στο πλαίσιο του πρόσφατου ειδικού εγκλήματος στα Γλυκά Νερά επανήλθε στο προσκήνιο η συζήτηση για την **ισόβια** κάθειρξη. Πράγματι, η κοινή γνώμη εξεμάνη. Τόσο για το ίδιο το έγκλημα όσο και για τον **εμπαιγμό** που ακολούθησε.

Δυστυχώς, όμως, δεν είναι η πρώτη φορά που όλοι οργιζόμαστε και αναζητούμε «παραδειγματικές τιμωρίες». Η αλήθεια είναι ότι αυτό συνέβη πολλές φορές στο παρελθόν και δυστυχώς θα συμβεί και στο μέλλον. Και για να είμαστε δίκαιοι με τους εαυτούς μας τούτο συμβαίνει σε πολλές οργανωμένες κοινωνίες και δεν είναι ελληνικό φαινόμενο. Στο εθνικό συλλογικό αυτομαστίγωμα θα προσπαθήσουμε να αναφερθούμε στην παρούσα παρέμβαση.

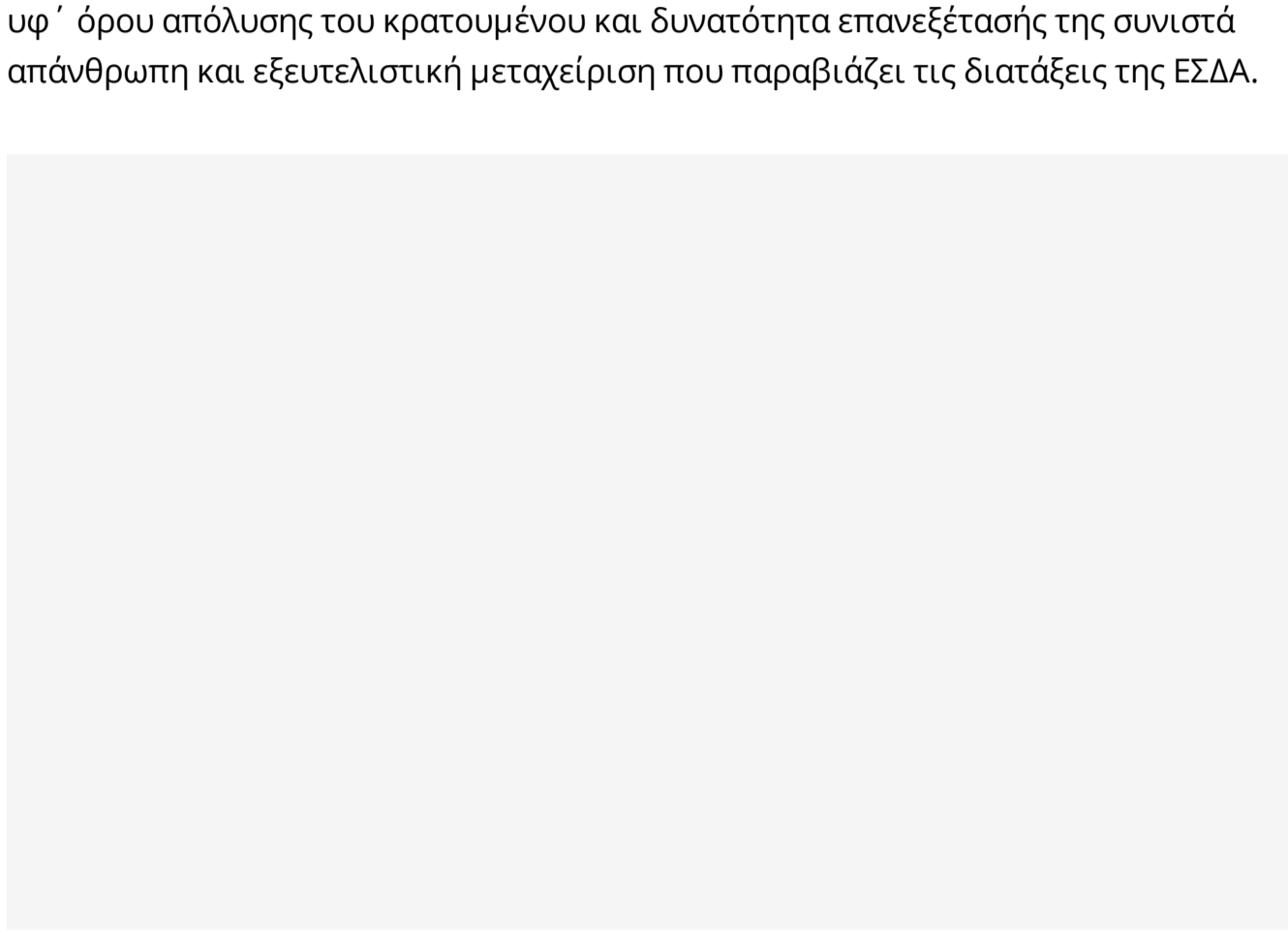
Τελικά τα «ισόβια» γιατί δεν είναι ισόβια; Στην Ελλάδα αντιμετωπίζουμε επιεικέστερα τα ειδικά εγκλήματα; Η αυστηροποίηση των ποινών, όντως θα λειτουργήσει «παραδειγματικά» και θα αποτρέψει νέα εγκλήματα; Πρέπει οι εκάστοτε κυβερνήτες να «ακούν την κοινή γνώμη» και να νομοθετούν αναλόγως;

Ετυμολογικά, ο όρος ισόβια σημαίνει κάθειρξη ίση με το χρονικό διάστημα ζωής του εγκληματία (ίσος=βίος). Στο ελληνικό ποινικό δίκαιο αποτελεί τη βαρύτερη αξιολογικά ποινή αλλά ουδόλως ταυτίζεται με το βιολογικό κύκλο του κατόδικου. Τα εγκλήματα που συγκλόνισαν τη χώρα είναι αρκετά. Όπως ενδεικτικά αν γυρίσουμε πίσω το χρόνο στο 1987 θα θυμηθούμε την υπόθεση Φραντζή, η αρμονία που είχε διδαχθεί, ίσως τον όπλισε με την απαραίτητη ψυχραιμία για να κομματιάσει τη γυναίκα του επί 3 ½ ώρες στη μπανιέρα. Ο Παναγιώτης Φραντζής αποφυλακίστηκε το 2005. Τα παραδείγματα είναι πολλά.

Αρχικά και στην ελληνική έννομη τάξη, η ισόβια κάθειρξη απειλούνταν διαζευκτικά με τη θανατική ποινή και επιβαλλόταν αντί αυτής. Η θανατική ποινή καταργήθηκε τυπικά στην Ελλάδα το 1993, αλλά στην πράξη, η τελευταία θανατική εκτέλεση έγινε στις 25.8.1972. Υπάρχουν χώρες, όπως η Νορβηγία που κατάργησαν την ποινή του θανάτου ήδη από το 1902, ενώ κατάργησαν, επίσης, την ποινή ισόβιου εγκλεισμού εδώ και δεκαετίες (η Νορβηγία από τις 12.6.1981, ενώ αντίστοιχα και η Πορτογαλία έχει καταργήσει την ισόβια κάθειρξη με συνταγματική πρόβλεψη).

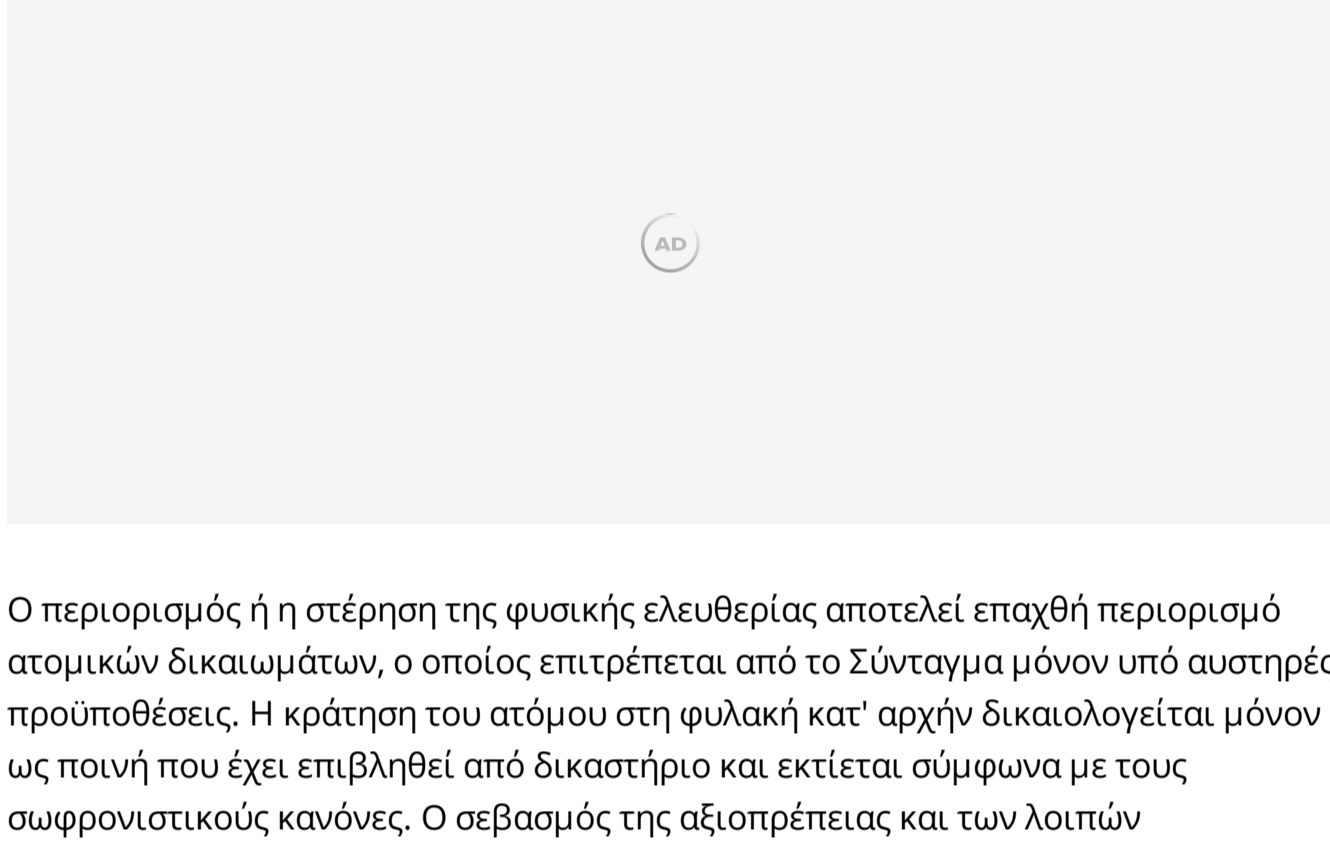
Ήδη από τις 17.2.1976 η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ζητούσε από τα κράτη μέλη την εξέταση της θεσμοθέτησης μιας δυνατότητας υφ' όρου απόλυσης όσων καταδικάζονταν σε ποινή ισόβιου εγκλεισμού και είχαν εκτίσει ποινή 8-14 ετών. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει αποφανθεί (όπως ενδεικτικά: Ρετκόχον κατά Ουκρανίας της 12-3-2019 - αριθ. προσφ. 41216/13) ότι η ποινή της ισόβιας κάθειρξης εάν δεν υπάρχει προοπτική υφ' όρου απόλυσης του κρατουμένου και δυνατότητα επανεξέτασης της συνιστά απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση που παραβιάζει τις διατάξεις της ΕΣΔΑ.

Σήμερα στη χώρα μας (άρθρο 105B ΠΚ) ένας καταδικασθείς σε ισόβια κάθειρξη μπορεί να υποβάλλει αίτηση για απόλυση υπό όρο, αν έχει μείνει πραγματικά στις φυλακές 16 έτη. Αν μάλιστα εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης μετά τη συμπλήρωση 25 ετών. Μάλιστα, με εισήγηση της Επιτροπής Μαργαρίτη, αναμένεται το όριο, στην πρώτη περίπτωση, να αυξηθεί στα 18 χρόνια (αυξάνεται δηλαδή δυο χρόνια ο πραγματικός χρόνος στις φυλακές).

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η ελληνική νομοθεσία δεν διαφέρει ουσιωδώς από τις λοιπές ευρωπαϊκές στο συγκεκριμένο θέμα και ο συνήθης καταγγελτικός λόγος ποικιλώνυμων ταγών από τηλεοπτικού άμβωνος καλό είναι να συνεξετάζει την ευρωπαϊκή πραγματικότητα και να μην την αποκρύπτει. Διαφορετική είναι η συζήτηση για διάφορα μέτρα «αποσυμφόρησης των φυλακών» που ουδόλως έλαβαν υπόψη τους κρίσιμες παραμέτρους (φύση εγκλημάτων, διαγωγή κρατουμένων στις φυλακές κλπ). Αλλά ας μείνουμε στο θέμα της ισόβιας κάθειρξης. Για ποιο λόγο, λοιπόν, οι ευρωπαϊκές κοινωνίες δεν επιθυμούν τη βιολογική εξόντωση του θύτη ακόμη και στα περιώνυμα «ειδικά εγκλήματα»;

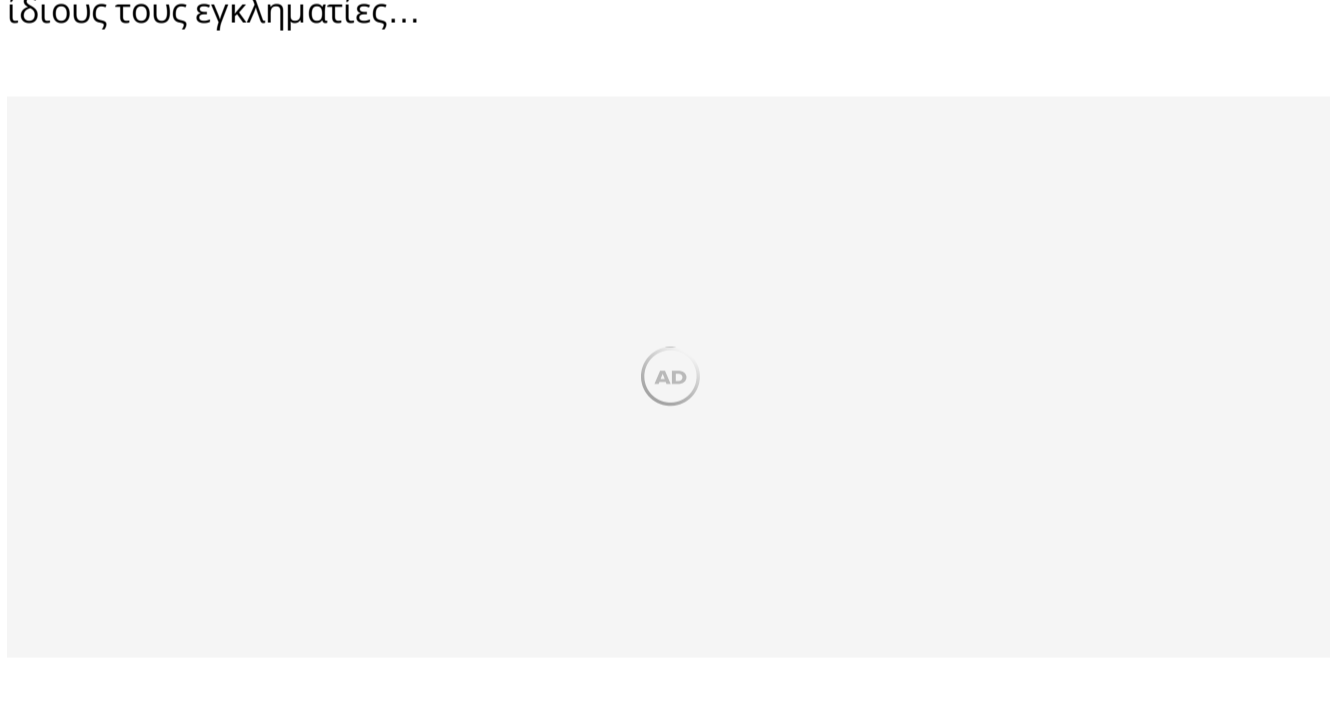
Η απάντηση είναι ότι αντιμετωπίζουν διαφορετικά την αξία του Ανθρώπου. Προφανώς, μια κοινωνική και ψυχική καταστροφή του εγκληματία αποτελεί μια «απάντηση» της κοινωνίας για τη βαριά προσβολή των δικών της αξιών (όπως λχ είναι η δολοφονία), αλλά αυτός δεν μπορεί να είναι ο μοναδικός σκοπός της ποινής. Άλλο πράγμα είναι η εκδίκηση και άλλο ο παραδειγματισμός.

Ο περιορισμός ή η στέρηση της φυσικής ελευθερίας αποτελεί επαχθή περιορισμό ατομικών δικαιωμάτων, ο οποίος επιτρέπεται από το Σύνταγμα μόνον υπό αυστηρές προϋποθέσεις. Η κράτηση του ατόμου στη φυλακή κατ' αρχήν δικαιολογείται μόνον ως ποινή που έχει επιβληθεί από δικαστήριο και εκτίεται σύμφωνα με τους σωφρονιστικούς κανόνες. Ο σεβασμός της αξιοπρέπειας και των λοιπών θεμελιωδών δικαιωμάτων αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας, η οποία μάλιστα επιτείνεται από το πραγματικό γεγονός των εξ αντικείμενου πολλαπλών "παράπλευρων" περιορισμών της ελευθερίας και της κοινωνικότητας του προσώπου που συνεπάγεται ο εγκλεισμός.

Η αρχή αυτή συνεπάγεται περαιτέρω, ότι ο κρατούμενος παραμένει φορέας όλων των συνταγματικών (ατομικών, κοινωνικών και πολιτικών) δικαιωμάτων, εφόσον δεν συνέχονται αυτά άμεσα με την στέρηση της ελευθερίας του. Στερείται, αντίθετα, τη φυσική του ελευθερία με την έννοια της *corpore* παρουσίας σε χώρους εκτός της φυλακής. Η ποινή, όμως, δε στοχεύει στην απομόνωση του προσώπου, αλλά αντίθετα σφείλει να μεριμνά για τη μελλοντική επάνοδο του ατόμου στον κοινωνικό βίο. Τα τελευταία χρόνια μάλιστα, η μείωση του δεινού της ποινής και η κοινωνική επανένταξη εμφανίζονται ως κύριες ή πάντως παράλληλες συνιστώσες της σωφρονιστικής κράτησης.

Προφανώς κανένα θύμα (ή η οικογένεια του θύματος στην περίπτωση δολοφονιών) δεν μπορούν να συγχωρήσουν με ευκολία το θύτη. Για αυτό, όμως, στις οργανωμένες κοινωνίες, παγκόσμια, δεν αποδίδουν Δικαιοσύνη τα ίδια τα θύματα. Υπάρχουν θεσμοί που αναλαμβάνουν να σταθμίσουν γεγονότα, κανόνες και αξίες επιδιώκοντας να αποδείξουν την συλλογική ποιοτική διαφοροποίησή μας από τους ίδιους τους εγκληματίες...

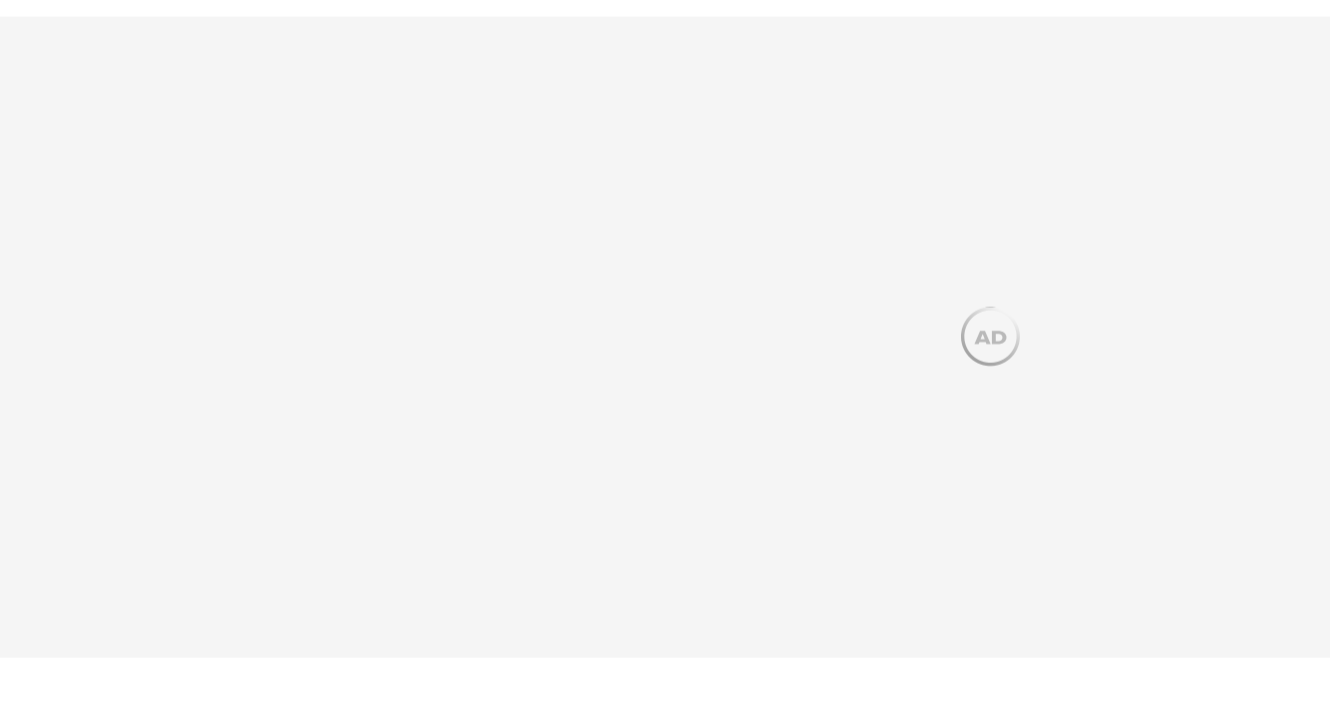

- *Ο Αργύρης Αργυριάδης είναι δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω*

Ακολουθήστε το iefimerida.gr στο [Google News](https://www.google.com/news) και μάθετε πρώτοι όλες τις ειδήσεις

Δείτε [όλες](#) τις τελευταίες [Ειδήσεις](#) από την Ελλάδα και τον Κόσμο, στο iefimerida.gr

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΕΡΙΣ ΟΤΕΡΑ [ΙΣΟΒΙΑ](#) [ΙΣΟΒΙΑ ΠΟΙΝΗ](#) [ΕΓΚΛΗΜΑ ΣΤΑ ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ](#) [ΓΛΥΚΑ ΝΕΡΑ](#) [ΔΙΚΑΙΟΥΣΗΝ ΠΟΙΝΕΣ](#) [ΑΡΓΥΡΗΣ ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΣ](#) [ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ](#)

ΔΕΙΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

